

Actieplan Duaal Leren 2023

Actie 1. Via succesverhalen brengen we duaal leren als sterk merk in beeld bij alle betrokken actoren, en bouwen we mee aan duaal leren in sterke scholen met dubbele finaliteit en finaliteit arbeidsmarkt.

Situering

Ondanks verschillende communicatie-initiatieven, kampt duaal leren nog steeds met een imago-probleem. De verschillende campagnes hebben niet steeds het gewenste effect gehad bij de verschillende doelgroepen. Er is nog altijd een groot potentieel aan ondernemingen die niet bekend zijn met duaal leren. Dat leidt soms tot een lokaal tekort aan leerwerkplekken. Van het grote aantal erkende ondernemingen met een leerwerkplek zijn er vele die wachten op hun eerste lerende. Nog veel opleidingsverstrekkers (scholen/centra) zijn niet vertrouwd met duaal leren of zien te veel drempels om een duaal aanbod te organiseren. Leerlingen en vooral hun ouders kennen en kiezen niet spontaan voor duaal leren. Toch zijn er veel goede voorbeelden en daar willen we met deze actie op focussen. De ervaring is dat de doelgroep van de ouders onvoldoende aanbod is gekomen in de afgelopen campagnes. Ouders van leerlingen spelen in de praktijk een grote rol in het studiekeuzeproces. Overtuig de ouders van de meerwaarde van duaal leren, opdat ook zij deze optie met hun kind kunnen bespreken. Ook andere doelgroepen verdienen een aparte benadering. Leerkrachten en directies bereik je op een andere manier dan een onderneming, en hebben nood aan andere informatie.

Er is nood aan correcte en positieve informatie over duaal leren. Niet vanuit een negatieve keuze voor deze leerweg 'als het niet lukt in het voltijds onderwijs' of voor leerlingen die eerder schoolmoe zijn en/of geld willen verdienen. Wel met nadruk op het potentieel dat duaal leren kan bieden. De 'negatieve keuze' en communicaties rond uitdagingen binnen het huidige duaal leren, stralen negatief af op duaal leren in het volwassenenonderwijs (zie actie 7).

Een goede communicatie dient niet alleen te informeren, maar ook te enthousiasmeren. Dit laatste kan worden bereikt door een focus te leggen op de succesverhalen. Deze succesverhalen zijn er, en zijn talrijk. Ze blijven echter onderbelicht, zowel naar zichtbaarheid als naar potentieel binnen het keuzeproces voor een nieuwe doelgroep. De kracht van een positief verhaal of rolmodel mag niet onderschat worden. 'Enthousiasmeren' is een basisbeginsel voor communicatie vanuit elke partner, ook de politieke partner.

Een versterkte instroom in duaal leren, kan mee bijdragen aan het versterken van scholen met een dubbele finaliteit of finaliteit arbeidsmarkt. Vandaag profileren enkele scholen zich reeds als sterke scholen met een dubbele finaliteit of finaliteit arbeidsmarkt. We dienen hieruit te leren, en dit model verder door te trekken.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren zet verder in op communicatie en sensibilisering. Zowel de onderwijspartners als de arbeidsmarktpartners gaan op zoek naar positieve verhalen en belichten deze via hun respectievelijke communicatiekanalen. Geledingen communiceren met het oog op de verschillende doelgroepen met gerichte boodschappen. De werkpartners richten zich tot de ondernemingen. De opleidingsverstrekkers tot de leerlingen, ouders en leerkrachten. De verschillende communicatie-acties worden in de schoot van het Vlaamse Regering en van de betrokken administratie gedeeld en op elkaar afgestemd. De positieve insteek wordt als basisbeginsel meegenomen. Concepten zoals 'waterval' en 'leren en geld verdienen' zijn uit den boze.

We roepen beide ministers op om in de communicatie over duaal leren, de positieve insteek eveneens als leidraad te nemen.

We zetten met beide ministers en de leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren een werkbezoek naar enkele voorbeeldscholen op. Duaal leren wordt zo maximaal zichtbaar, en krijgt de politieke ondersteuning die beide ministers willen geven.

Gewenst resultaat

Duaal leren is het resultaat van een positief keuzeproces, waarbij alle betrokken actoren voldoende informatie kregen over de opzet van duaal leren, en waarbij positieve rolmodellen inspirerend hebben gewerkt.

Actie 2. We vergroten het potentieel aan leerwerkplekken door de mogelijkheden van sectoraal erkende gesimuleerde werkplekken, 'gedeeltelijk erkende' leerwerkplekken en rotatie van leerwerkplekken verder te valoriseren

Situering

Wanneer het leren op de werkplek centraal staat binnen duaal leren, is het van belang om goed af te bakenen wat er precies wordt beoogd met deze 'werkplek' en op welke wijze leerlingen kunnen wisselen van leerwerkplek. De afbakening van het begrip 'werkplek' is binnen het huidige regelgevend kader gekoppeld aan 'erkenning' en biedt op die wijze dan ook meteen garanties voor het aanbieden van het opleidingstraject en de kwaliteit van de leerwerkplek (inclusief de bijhorende elementen). Voor een groep ondernemingen, die maar een gedeelte van het opleidingsprogramma kunnen aanbieden, is erkenning moeilijker. Hoewel hiervoor reeds verschillende inspanningen werden geleverd (i.f.v. 'gedeeltelijke' erkenning), blijft de perceptie vandaag nog steeds dat alleen de onderneming met capaciteit voor het gehele opleidingsprogramma, in aanmerking komt voor erkenning. Dit laat echter heel wat potentieel onbenut en beperkt de leerervaringen van leerlingen aanzienlijk. Het verder onderzoeken van 'gedeeltelijke' erkenning dringt zich op.

Leerlingen hoeven ook niet steeds te leren op 1 werkplek. Het proeven van verschillende leerculturen in diverse ondernemingen, door een rotatieproces doorheen deze ondernemingen, kan het leerpotentieel versterken en biedt de leerling een breder pallet aan competenties en ervaringen. Een rotatieproces kan meteen ook een mogelijkheid bieden aan de ondernemingen met gedeeltelijke erkenningen, en hoeft zich daartoe niet te beperken. Het rotatieproces moet vooral ingezet worden met het oog op bijkomende leercontexten en verrijking van het opleidingsprogramma. Ook voor deze roterende leerwerkplekken werd er reeds heel wat voorbereidend conceptueel werk verricht, maar de groei in concrete initiatieven blijft uit.

Een leerwerkplek hoeft niet steeds een plek te zijn waar arbeid wordt verricht, die meteen gelinkt is aan een productieproces. Verschillende sectoren kennen vandaag een rijke traditie van gesimuleerde werkplekken, waar ook eigen werknemers een kwaliteitsvolle opleiding volgen. Deze gesimuleerde werkplekken zijn vandaag ingeschreven in het regelgevend kader, maar worden onvoldoende gevaloriseerd.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (her)activeert de werkgroep rond rotatie van leerwerkplekken en zet het geleverde werk daarrond voort. De opdracht van deze werkgroep wordt verbreed en gaat in eerste

instantie na op welke wijze de gedeeltelijke erkenning vorm dient te krijgen (aangezien een rotatie vaak een uitvloeisel is van deze gedeeltelijke erkenning). Daarnaast gaat de werkgroep na op welke wijze een herdefiniëring van 'leerwerkplek' kan leiden tot een uitbreiding van het potentieel.

De werkgroep kan daarbij ook suggesties doen voor wijzigingen aan het regelgevende kader. De werkgroep doet eveneens suggesties voor de communicatie van bijkomende, nieuwe mogelijkheden.

Gewenst resultaat

Een rotatie tussen leerwerkplekken is, naargelang van de sectorspecifieke context, een realistische optie, zowel vanuit het standpunt van de leerling als vanuit het standpunt van de ondernemingen.

De definitie van 'leerwerkplek' laat toe dat meer ondernemingen en opleidingscentra de weg vinden naar duaal leren, ook wanneer zij maar een deel van het opleidingstraject aanbieden.

Actie 3. We verlagen de drempels voor het organiseren van opleidingen in de dubbele finaliteit zodat duaal leren ook in deze onderwijsvorm haalbaar wordt

Situering

Duaal leren steunt op een significant aandeel leren op de werkplek. Vandaag zijn daarin twee grenswaarden van belang: 20 u. per week werkplekleren als grens om te werken met de 'overeenkomst alternerende opleiding' en 14 u. per week werkplekleren om in aanmerking te komen als 'duaal structuuronderdeel'. Bij dit laatste kan de Vlaamse Regering afwijkingen toestaan voor opleidingen die een beperkter aandeel werkplekleren hebben, maar wel wensen te werken volgens de principes van duaal leren. Deze afwijking is vandaag voorzien voor één structuuronderdeel. De ondergrens zorgt echter voor een probleem voor sommige opleidingen in de dubbele finaliteit, waarbij een groot aandeel werkplekleren op gespannen voet kan komen te staan met de tijd die nodig is om de verschillende doelen te bereiken op de school.

Niet elke partner (sector of opleidingsverstrekker) is voldoende bekend met de mogelijkheid tot afwijking en de stappen die daarvoor moet worden gezet. Het is binnen de ontwikkelcommissie en sectorale partnerschappen dat de betrokken actoren tot een consensus dienen te komen over een eventuele verlaging van de 14 u., waarbij 10 u. vandaag als ondergrens wordt gehanteerd. Na consensus wordt het voorstel voorgelegd aan de leden van de Vlaamse Regering. Dit gebeurt identiek aan het verloop van de overige standaardtrajecten.

Het onvoldoende vertrouwd zijn met deze stappen, kan ervoor zorgen dat sectoren al van bij de aanvang terughoudend zijn om standaardtrajecten voor te leggen voor verdere goedkeuring. Een eerste verduidelijking zorgt er vandaag al voor dat verschillende ontwikkelcommissies en sectorale partnerschappen sneller tot een consensus komen voor het verlagen van de ondergrens tot 10 u. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren meent dat een decretale aanpassing van de 14 u. naar 10 u. (enkel voor de dubbele finaliteit!) kan bijdragen aan een sterkere groei van het aantal trajecten en, daaruit volgend, van leerlingen. Deze 10 u. worden nog steeds geheel ingevuld volgens de principes van duaal leren. De vermindering van aantal uren mag geen kwaliteitsverlies met zich meebrengen.

Partners signaleren daarnaast de nood om het aantal uren werkplekleren in de dubbele finaliteit op graadniveau te bekijken.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren vraagt een decretale aanpassing van de ondergrens voor de opleidingen in de dubbele finaliteit naar 10 u. leren op de werkplek. Daarnaast informeren de leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de eigen geledingen, de klankbordgroepen sectoren en opleidingsverstrekkers en de sectorale partnerschappen. We stimuleren alle partners om bijkomende drempels aan te geven en gaan op zoek naar remediëring.

We rekenen op zowel sectorale als onderwijspartners om het overleg binnen de ontwikkelcommissies en sectorale partnerschappen te voeren vanuit het gezamenlijke doel tot uitbreiden van opleidingen in de dubbele finaliteit. Een decretale aanpassing van de ondergrens is daarbij een belangrijk signaal.

Gewenst resultaat

Partners die een standaardtraject wensen in te dienen, zijn op de hoogte van een gewijzigde ondergrens en nemen deze kennis mee in de verdere indieningsintenties en ontwikkelcommissies en sectorale partnerschappen. Andere drempels en denkpijlers voor remediëring zijn in kaart gebracht

Actie 4. Mentoren en trajectbegeleiders zijn drijvende krachten van duaal leren. Zij dienen elkaar te versterken, en worden bijkomend ondersteund waar nodig.

Situering

Duaal leren is het werk van vele betrokkenen, maar in de praktijk zijn twee actoren cruciaal: de mentor op de leerwerkplek en de trajectbegeleider bij de opleidingsverstrekker. De mentor zal dankzij een kwaliteitsvolle mentoropleiding op een goede wijze aan de slag gaan met de leerling en het opleidingsprogramma, maar is meteen ook het aanspreekpunt voor de opleidingsverstrekker. Bij deze opleidingsverstrekker staat de trajectbegeleider in voor de afstemming met de leerwerkplek, maar eveneens voor het verder richting geven van het opleidingstraject van leerlingen. Het begeleiden van een duaal traject vergt daarom meer inspanning dan een niet-duaal traject, waarvoor een bijkomende nood aan ondersteuning wordt gesignaleerd. De rol van beiden kan onmogelijk overschat worden, en we stellen dan ook – terecht – hoge kwaliteitseisen aan deze actoren.

Zowel mentoren als trajectbegeleiders bouwen vaak een eigen werking uit, die maximaal inzet op een efficiënte begeleiding. In veel gevallen bouwt men deze werking uit vanuit eigen ervaringen of inzichten, al dan niet gesteund door overkoepelende instanties (sectorale werking, pedagogische begeleiding). Er wordt vanuit de praktijk gesignaleerd dat er eveneens leeropportunities liggen in het investeren in lerende netwerken voor mentoren en trajectbegeleiders afzonderlijk, maar vooral ook in gemengde lerende netwerken.

Actie

De verschillende sectorale partnerschappen en opleidingsverstrekkers brengen de bestaande lerende netwerken in kaart en signaleren bijkomende noden. Op basis van deze inventarisatie en eventuele noden wordt in een volgende stap nagegaan hoe deze actoren nog kunnen worden versterkt.

De begeleiding van een duaal traject vraagt niet alleen een inhoudelijke versterking via de lerende netwerken, maar vraagt eveneens een versterking in capaciteit. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren vraagt daarom een verhoging van de financiële omkadering (onder de vorm van uren-leraar) voor duale trajecten, waarbij deze omkadering wordt ingezet ter versterking van de trajectbegeleiding.

Gewenst resultaat

Een samenwerking tussen mentoren en trajectbegeleiders is nog meer dan vandaag een vanzelfsprekendheid. Beide delen dezelfde visie over hoe competenties worden opgevolgd en hoe een leerling evolueert. De mate van professionaliteit van zowel de mentor als de trajectbegeleider, staat garant voor een kwaliteitsvolle opleiding.

Een verhoogde omkadering laat opleidingsverstrekkers toe om meer ruimte in het opdrachtenpakket te creëren voor de aanstelling van trajectbegeleiders.

Actie 5. Opleidingsverstrekkers onderzoeken, i.h.k.v. het organiseren van het aanbod in nauwe afstemming met de lokale arbeidsmarkt, het potentieel van het enkel duaal aanbieden van een traject

Situering

Een duaal traject vertrekt vanuit een vanzelfsprekendheid: het hebben van een leerwerkplek. Dit is niet steeds even vanzelfsprekend voor elke leerling of elk structuuronderdeel. Het niet hebben van een leerwerkplek kan verschillende redenen kennen, maar een sleutelement is de mate waarin het structuuronderdeel op de school is afgestemd op het potentieel van de lokale arbeidsmarkt en de mogelijkheden/wensen van de sectorale partners. Een afstemming tussen het aanbod van de opleidingsverstrekker en de beschikbare leerwerkplekken, vereenvoudigt het vinden van een geschikte 'match' aanzienlijk.

Opleidingsverstrekkers dienen vandaag een programmatieaanvraag in voor de organisatie van een structuuronderdeel. Bij het integratieproces van leren en werken naar duaal leren en aanloopfase zullen ook heel wat duale structuuronderdelen via het principe van concordantie worden toegekend. Ongeacht de wijze waarop het structuuronderdeel wordt toegekend aan de opleidingsverstrekker, dient deze steeds kritisch af te wegen of deze een potentieel biedt op een duaal traject.

In deze afweging gaat een opleidingsverstrekker na of het aangewezen is om voor een structuuronderdeel zowel de duale als de niet-duale leerweg aan te bieden. Er zijn immers verschillende situaties waarbij het énkél duaal aanbieden van een structuuronderdeel niet alleen inhoudelijk meer aangewezen is, maar eveneens in functie is van de capaciteit van de opleidingsverstrekker.

Opleidingsverstrekkers voeren momenteel een verkennend onderzoek naar de beweegredenen van scholen om bepaalde structuuronderdelen enkel duaal aan te bieden. Ze zullen daarbij ook oog hebben voor de positieve effecten, alsook randvoorwaarden om dit succesvol op die wijze aan te bieden. Dit moet inspirerend zijn naar een toekomstige aanpak.

Actie

De opleidingsverstrekkers voeren het onderzoek uit en maken op basis van dit onderzoek verdere aanbevelingen, zowel naar een eventuele ingreep in de regelgeving, alsook naar een verdere communicatie van de resultaten. Het formuleren van de aanbevelingen voor communicatie gebeurt met actieve inbreng van de sociale partners binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Goede praktijken worden centraal gesteld en breed uitgedragen.

Gewenst resultaat

Niet elk structuuronderdeel dient nog te worden aangeboden in een duale- en niet-duale variant. Opleidingsverstrekkers maken de afweging tot het enkel duaal aanbieden van een bepaald structuuronderdeel en geven het studieaanbod vorm vanuit die afweging.

Actie 6. We vragen en ondersteunen een volledige duale leerladder.

Situering

Sinds 2019 is duaal leren organiek mogelijk in het secundair onderwijs. Een uitbreiding naar het volwassenenonderwijs volgde in 2022. De uitbreiding naar hoger onderwijs laat echter op zich wachten, en bevindt zich nog steeds in de fase van 'proefproject'. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren stelt op prijs dat de Vlaamse Regering de mogelijkheden binnen hoger onderwijs grondig wil onderzoeken alvorens uit te rollen, maar verwacht meer duidelijkheid over het verloop na deze proefprojecten. Het doortrekken van duaal leren naar hoger onderwijs kan zorgen voor een 'continuïteit' in de duale leerweg, waardoor leerlingen mogelijks sneller overwegen om de stap naar de duale leerweg in de dubbele finaliteit en het hoger onderwijs te zetten. Bovendien wordt hiermee het signaal gegeven dat duaal leren een leerweg is waar de Vlaamse Regering ten volle op inzet.

Het uitbreiden van duaal leren naar het hoger onderwijs mag niet leiden tot een vervaging van de definitie van duaal leren. Bovendien dient er binnen deze uitbreiding gewaakt te worden over eventuele neveneffecten, zoals bijvoorbeeld een risico op verdringing van leerlingen op een leerwerkplek.

Actie

De leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren roepen de Vlaamse Regering op om duidelijkheid te bieden bij de verdere plannen van duaal leren in het hoger onderwijs. De leden van het Vlaams Partnerschap engageren zich om dit ten volle te ondersteunen, zowel bij de communicatie als bij de uitbouw en verdere opvolging.

Gewenst resultaat

Duaal leren is een leerweg die start vanaf het niveau van de OK2, maar die een verderzetting in hoger onderwijs toelaat. Wanneer de leerwerkplek voor leerlingen een krachtige leeromgeving blijkt te zijn, kunnen ze deze leeromgeving ook benutten in het daarop aangepaste traject in het hoger onderwijs.

Actie 7. We zetten nog sterker in op communicatie rond duaal leren in het volwassenenonderwijs.

Situering

Sinds 2022 is duaal leren ook mogelijk in het volwassenenonderwijs. De instroom blijft voorlopig eerder voorzichtig, om diverse redenen: centra zijn nog niet vertrouwd met het concept duaal leren, centra nemen een ruimere tijd voor de voorbereiding, cursisten zijn nog niet bekend met duaal leren, etc.

In functie van de eerder aangehaalde leerladder, en in functie van het bieden van maximale kwalificatiekansen en levenslang leren, is het verder versterken van dit duaal leren in volwassenenonderwijs cruciaal. Versterken van dit duaal leren zal ook kwantitatief moeten worden benaderd: meer cursisten betekent een ruimere bekendheid en een grotere deling van goede praktijken.

Actie

Alle betrokken partners van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren zetten in de eigen communicatie in op het verder bekend maken en verduidelijken van het kader voor duaal leren in het volwassenenonderwijs. Ze benadrukken daarin hun eigen engagement en de positieve elementen van duaal leren.

Gewenst resultaat

Centra voor volwassenenonderwijs worden in één adem genoemd met de andere aanbieders voor duaal leren. Voor cursisten is duaal leren een ernstig te overwegen piste.

Actie 8. We zetten flankerend actief in op de afstemming van het regelgevend kader van duaal leren met andere regelgeving, daar waar er nog knelpunten zijn.

Situering

Het regelgevend kader heeft impact op verschillende elementen bij andere Vlaamse en federale beleidsdomeinen. Bij het opstellen van het regelgevend kader, maar ook in de jaren nadien, vonden er diverse afstemmingen plaats en werden aanpassingen doorgevoerd. Zulke afstemming en aanpassing zijn cruciaal. Het is immers deze integratie van duaal leren in de andere beleidsdomeinen die zorgt voor een aantrekkelijk duaal leren. Want hoewel de aanpassingen soms beperkt zijn, zijn het vaak zulke elementen die – indien onopgelost – beletten om deel te nemen aan duaal leren.

Het Vlaams Partnerschap engageert zich om hier steeds de vinger aan de pols te houden, maar schuift alvast vier concrete acties naar voor.

Actie 8.1 De betrokken administraties stemmen duaal leren en het Groeipakket geheel op elkaar af, opdat dit geen aanleiding meer geeft tot bijkomende planlast.

Situering

Leerlingen in duaal leren genieten een (wanneer zij ouder zijn dan 18 jaar voorwaardelijk) recht op gezinsbijslag en een recht op schooltoeslag. Dit recht wijkt niet af van het voltijds secundair onderwijs, en genereert dan ook dezelfde toeslag, ongeacht duaal leren. Het blijkt in de praktijk echter niet steeds even eenvoudig om dit recht toe te kennen. Zo ontvangen ouders nog regelmatig meldingen van de bevoegde diensten dat hun kind niet meer in aanmerking komt voor (delen van) het Groeipakket. Deze ouders dienen dan contact op te nemen met de bevoegde diensten, waarna er in het gros van de gevallen zonder enig probleem een rechtzetting volgt.

Dit moet vermeden worden. Het zorgt voor onnodige zorgen en geeft de schijn van een systeem dat (nog) niet op punt staat. Hetnodigt niet uit om een leerling in te schrijven. Beide bevoegde Vlaamse administraties ondernamen al verschillende stappen om dit knelpunt op te lossen, maar een automatische koppeling vraagt een tussenkomst vanuit de federale instanties. Ondanks verschillende overlegmomenten, zijn hier nog geen vorderingen gemaakt.

Actie

De leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren richten, bij monde van de voorzitter, een schrijven aan de bevoegde federale instanties, met duidelijke vraag tot snelle oplossing, en verwijzend naar de eerdere berichten van de bevoegde Vlaamse ministers.

Gewenst resultaat

Het Groeipakket kan dankzij de achterliggende datakoppelingen geheel en foutloos worden toegekend aan leerlingen in een duaal traject.

Actie 8.2 We pleiten voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor verzekering en aansprakelijkheid in overeenstemming met waar de leerling op dat moment leert

Situering

Een leerling in een duaal traject is, vanzelfsprekend, via een arbeidsongevallenverzekering verzekerd tegen ongevallen die gebeurlijk kunnen voorkomen op de leerwerkplek. Zulke verzekering is voorzien voor elke leerling die in het kader van een vorm van werkplekleren arbeid verricht op een werkplek. In duaal leren is het de werkgever die verantwoordelijk is voor het afsluiten van een arbeidsongevallenverzekering. Deze verzekering behelst echter de volledige opleidingsovereenkomst, waardoor in de praktijk ook de tijd die de leerling op de school doorbrengt wordt gevat door de verzekering van de werkgever. Dit is niet alleen niet noodzakelijk (gezien de leerling reeds wordt gevat door de schoolpolis), maar creëert ook een situatie waarin de werkgever ook aansprakelijk is voor de ongevallen op de school, zonder controle/toezicht te kunnen uitoefenen op deze context.

Deze regeling zorgt niet alleen voor vragen langs werkgeverszijde, maar doet ook ondernemingen twijfelen om zich te engageren voor duaal leren.

Actie

De leden van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren richten, bij monde van de voorzitter, een schrijven aan de bevoegde federale minister en Fedris, met duidelijke vraag tot snelle oplossing, en verwijzend naar de eerdere berichten van de bevoegde Vlaamse ministers.

Gewenst resultaat

De arbeidsongevallenverzekering staat enkel in voor de tijd die de leerling op de leerwerkplek doorbrengt. Deze regeling zorgt voor duidelijkheid bij ondernemingen, en kan ervoor zorgen dat eerdere terughoudendheid bij deze ondernemingen wordt omgezet naar een engagement tot deelname aan duaal leren.

Actie 8.3. We pleiten voor verruiming van het weekend- en vakantiewerk en om dit mogelijk te maken bij de werkgever van het duale traject

Situering

Leerlingen binnen duaal leren hebben de mogelijkheid tot het verrichten van weekend- en/of vakantiewerk, zij het dat deze mogelijkheden vandaag gekoppeld zijn aan voorwaarden met betrekking tot leeftijd, vakantieperiode, aard van de overeenkomst, e.d. Deze voorwaarden maken dat de huidige regeling als bijzonder complex wordt ervaren en dat deze vaak zeer gevoelig is voor fouten/inbreuken.

Elementen gekoppeld aan dit knelpunt werden in het verleden reeds gesignaleerd aan de bevoegde federale instanties, maar voorlopig zonder resultaat.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren engageert zich om het overleg met de bevoegde federale diensten (opnieuw) op te starten, in afstemming met beide Vlaamse administraties. Nog dit voorjaar zal het overleg opgestart worden.

Gewenst resultaat

De mogelijkheid tot het verrichten van weekend- en vakantiewerk wordt verruimd en mogelijk gemaakt ook voor de werkgever waar men duaal leert. Deze regeling wordt verankerd in de federale regelgeving.

Actie 8.4 Duaal leren bij eenmanszaken wordt gefaciliteerd vanuit de federale regelgeving.

Situering

Vlaanderen is een regio waar verhoudingsgewijs veel eenmanszaken actief zijn. Ook deze eenmanszaken zijn kwaliteitsvolle leerbedrijven, en moeten maximaal ondersteund worden in het aanbieden van een leerwerkplek. Wanneer een eenmanszaak vandaag een leerling wenst te laten leren op de werkplek, dient deze echter te voldoen aan bepalingen in het kader van de welzijnswetgeving, die niet van toepassing zouden zijn wanneer deze leerling niet werd tewerkgesteld. Zo dient de eenmanszaak zich aan te sluiten bij een externe dienst voor de preventie en bescherming op het werk, wat neerkomt op een kostprijs en een administratieve barrière in het starten als leerwerkplek.

Tot voor kort gold hierop een gedoogbeleid vanuit de federale partners. Dit gedoogbeleid is echter geëindigd zonder enig overleg.

Actie

Het Vlaams Partnerschap start het gesprek met de federale diensten op, en brengt de bovenstaande bezorgdheid over.

Gewenst resultaat

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren beoogt een werking die duaal leren haalbaarder maakt voor eenmanszaken.

Actie 9. Meten is weten. We houden met het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de vinger aan de cijfermatige pols.

Situering

Binnen het brede kader van duaal leren maken leerlingen verschillende bewegingen: men gaat van een opleiding op niveau van de tweede graad, naar een derde graad; men maakt gebruik van flexibiliseringsmogelijkheden; men stroomt in vanuit een aanloophase; men stroomt door naar een tewerkstelling; etc. Deze bewegingen zijn steeds elementen van een hele leercontext waarbinnen een leerling zich bevindt. Ze zijn informatief en indicatief voor knelpunten die zich stellen. Waarom stromen leerlingen uit een opleiding onvoldoende in op de arbeidsmarkt? Waarom kent een opleiding geen succes binnen een bepaalde regio? Etc. Het is van belang dat een monitoringskader een antwoord biedt op de vragen die zich stellen bij de verschillende partners. Er is nood aan meer dan alleen inschrijvingscijfers.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren geeft input aan de beide administraties omtrent de datanoden die er zijn om de noodzakelijke vragen te beantwoorden. Het heeft aandacht voor regelmatige, statische gegevens, maar eveneens voor periodieke doorgrondende analyses die toelaten diepgaandere conclusies te formuleren.

Gewenst resultaat

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren beschikt over alle noodzakelijke cijfergegevens om uitspraken te maken over diverse aspecten van duaal leren en de instroom er naar toe. Op basis van de cijferanalyses binnen de eigen geledingen, worden aandachtspunten en/of suggesties tot innovatie actief aangereikt op de overlegmomenten.

Actie 10. Zorg voor een duidelijke profilering van duaal leren en de aanloopfase.

Situering

Duaal leren is een leerweg die uitdrukkelijk mikt op leerlingen die bereid en klaar zijn om te leren op een werkplek. Deze bereidheid en mogelijkheid is een garantie voor een werkgever dat het leerpotentieel op de werkplek maximaal aansluit op de competenties van de leerling. We zijn er ons zeer van bewust dat niet elke geïnteresseerde leerling al in de mogelijkheid is om te starten met duaal leren, ondanks de motivatie. Voor deze leerlingen creëerde de decreetgever de aanloopfase. Beide trajecten dienen echter duidelijk van elkaar te worden onderscheiden en dusdanig te worden gepositioneerd¹. Het moet voor elke partner duidelijk zijn wat kan verwacht worden van de leerling die zich aandient, en wat de verdere leeropportunities zijn.

Actie

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren roept beide administraties op om na te gaan hoe deze profilering nog sterker kan gebeuren. Het doet dit in dialoog met de verschillende geledingen, met oog voor de doelgroepen van beide leerwegen en met aandacht voor de verwachtingen van de werkgevers.

Gewenst resultaat

De aanloopfase en duaal leren zijn leerwegen met een duidelijke identiteit. Ze profileren zich naar de buitenwereld als twee aparte trajecten, maar behouden de overstapmogelijkheden tussen beiden, vertrekkende vanuit de doelstelling van de aanloopfase en duaal leren.

¹ Het GO! wenst hierin een minderheidsstandpunt in te nemen, verwijzend naar het geïntegreerde karakter van de aanloopfase en duaal leren.

Samenvattend: overzicht acties	WIE
Actie 1. Via succesverhalen brengen we duaal leren als sterk merk in beeld bij alle betrokken actoren, en bouwen we mee aan duaal leren in sterke scholen met dubbele finaliteit en finaliteit arbeidsmarkt.	Onderwijspartners en arbeidsmarktactoren, ondersteund door beide administraties.
Actie 2. We vergroten het potentieel aan leerwerkplekken door de mogelijkheden van sectoraal erkende gesimuleerde werkplekken, 'gedeeltelijk erkende' leerwerkplekken en rotatie van leerwerkplekken verder te valoriseren.	Werkgroep rotatie, ondersteund door DWSE
Actie 3. We verlagen de drempels voor het organiseren van opleidingen in de dubbele finaliteit zodat duaal leren ook in deze onderwijsvorm haalbaar wordt.	communicatie door administraties naar KBG sectoren en opleidingsverstreckers. Sectorale partnerschappen aan zet.
Actie 4. Mentoren en trajectbegeleiders zijn drijvende krachten van duaal leren. Zij dienen elkaar te versterken, en worden bijkomend ondersteund waar nodig.	Sectoren, sectorale partnerschappen en opleidingsverstreckers
Actie 5. Opleidingsverstreckers overwegen, i.h.k.v. het organiseren van het aanbod in nauwe afstemming met de lokale arbeidsmarkt, het potentieel van het enkel duaal aanbieden van een traject.	Opleidingsverstreckers
Actie 6. We vragen en ondersteunen een volledige duale leerladder.	Beide ministers Opleidingsverstreckers reiken logische duale leerlijnen aan, ondersteund door DOV/AHOVOKS
Actie 7. We zetten nog sterker in op communicatie rond duaal leren in het volwassenenonderwijs.	Leden VPDL ondersteund door de administraties
Actie 8. We zetten flankerend actief in op de afstemming van het regelgevend kader van duaal leren met andere regelgeving, daar waar er nog knelpunten zijn.	Administraties en VPDL
Actie 8.1 De betrokken administraties stemmen duaal leren en het Groeipakket geheel op elkaar af, opdat dit geen aanleiding meer geeft tot bijkomende planlast.	"
Actie 8.2 We pleiten voor een gedeelde verantwoordelijkheid voor verzekering en aansprakelijkheid in overeenstemming met waar de leerling op dat moment leert.	"
Actie 8.3. We pleiten voor verruiming van het weekend- en vakantiewerk en dit mogelijk maken bij de werkgever van het duale traject.	"
Actie 8.4 Duaal leren bij eenmanszaken wordt gefaciliteerd vanuit de federale regelgeving.	"
Actie 9. Meten is weten. We houden met het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de vinger aan de cijfermatige pols.	Leden VPDL en administraties
Actie 10. Zorg voor een duidelijke profilering van duaal leren en de aanloopfase.	Administraties en VPDL